

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **G. S.**, zast. JUDr. Leonou Grumlíkovou, advokátkou, se sídlem Údolní 61, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 10 Ca 285/2007 – 56,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 10 Ca 285/2007 – 56, ze dne 14. 1. 2010, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 8. 2007, č. j. OAM-574/M-2007, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 21. 6. 2007, č. j. SCPP-00179/C-CI-2007. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. g) v návaznosti na § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný vyšel ze skutečnosti, že žalobce podal žádost o povolení k trvalému pobytu podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž jako důvod pro vydání povolení hodný zvláštního zřetele uvedl svůj dosavadní pobyt na území České republiky od roku 2001 a potřebu péče o matku, paní G. E., které bylo uděleno povolení k pobytu na území České republiky v roce 2006. Matka

žalobce má v poslední době vážné zdravotní problémy, jež žalobce dokládal lékařskými zprávami, a její stav vyžaduje trvalou péči, kterou jí nemůže poskytnout jiná blízká osoba. Dále poukázal na tvrzení žalobce, že tento vystudoval obor televizní a filmové režie a chtěl by české společnosti přiblížit gruzínskou filmovou produkci a přispět k rozvoji jejích kulturních obzorů. Žalovaný analyzoval ustanovení § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a v něm vymezené případy, kdy je možno udělit cizinci povolení k trvalému pobytu bez splnění podmínky předchozího 5-letého nepřetržitého pobytu na území. Dospěl k závěru, že v případě žalobce není trvalý pobyt na území České republiky bez splnění obecných podmínek stanovených zákonem nezbytným předpokladem pro zajištění péče o nemocnou matku stěžovatele a jím uváděné důvody nejsou tak závažného a ojedinělého charakteru, aby odůvodňovaly udělení povolení k pobytu podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce se může zdržovat na území na základě udělení jiných druhů povolení k pobytu, předvídaných zákonem o pobytu cizinců. V rámci tohoto svého případného pobytu může rozvíjet i jím zmiňované kulturní aktivity.

Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 12. 9. 2007, ve které navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Vyjádřil své přesvědčení, že byl v předcházejícím řízení o vydání povolení k trvalému pobytu zkrácen na svých právech, konkrétně pak namítal porušení ustanovení § 3, § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i § 68 odst. 3 správního řádu, když odůvodnění napadeného rozhodnutí jej nepřesvědčilo a žalovaný se v něm nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Žalovaný se podle jeho názoru dopustil nesprávné právní kvalifikace a chybné aplikace § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť skutkový stav věci odůvodňoval použití předmětného ustanovení. Správní orgán v mezích správního uvážení nezohlednil žalobcem objasněné individuální a specifické okolnosti případu.

Podáním ze dne 12. 9. 2007 žalobce navrhl přiznání odkladného účinku žaloby podle ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a společně s ním soudu předložil prohlášení o svých osobních a majetkových poměrech ze dne 12. 9. 2007 a požádal o osvobození od soudních poplatků, přičemž uvedl, že nemá žádný hmotný ani nehmotný majetek, kromě nejnutnějších věcí osobní potřeby v České republice. V současné době nepracuje, protože pečuje o svoji matku se zdravotními těžkostmi.

V doplnění žaloby na výzvu soudu ze dne 2. 10. 2007 žalobce zdůraznil, že správní orgán prvního stupně vydal zamítavé rozhodnutí, přestože nezpochybnil ani důvod, jenž žalobce vedl k podání žádosti, ani pravdivost či přesvědčivost kteréhokoliv z předložených dokumentů. Argumentoval, že aplikované ustanovení je třeba hodnotit v kontextu celého § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který v písm. a) uvádí hned dva důvody, týkající se slučování rodiny, přičemž v těchto případech se nevyžaduje žádná další kvalifikace mimo úzkého rodinného vztahu mezi žadatelem o trvalý pobyt a azylantem. Důvod podle písm. b) lze podle něj logicky vztáhnout k písm. a), tedy i u něj dovodit zájem na slučování rodiny v naléhavých případech. Zopakoval své přesvědčení, že péče o nemocnou matku, která trvale žije v Česku a nemá zde žádné další příbuzné, kteří by se o ni mohli starat, jednoznačně naplňuje dikci zákona o existenci důvodů hodných zvláštního zřetele. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyčítal též absenci náležitého odůvodnění, a

pokud žalovaný z uvedených důvodů rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nezrušil, považuje žalobce i napadené rozhodnutí za vadné a nezákonné.

Současně s doplněním žaloby žalobce předložil soudu potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (formulář č. 060) ze dne 21. 9. 2007, v němž uvedl, že je svobodný, nezaměstnaný a bez pracovního povolení či víza za účelem práce, nemá žádný majetek, vyživovací povinnosti ani dluhy. Žije společně s matkou, která zde má povolení k trvalému pobytu a pobírá státní sociální podporu, ze které žalobci podle svých možností přispívá na živobytí. K potvrzení přiložil kopii rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice ze dne 21. 9. 2007, č. j. 20357/2007/SLP, z něhož vyplývá, že jeho matce byl přiznán příspěvek na živobytí ve výši 3126 Kč měsíčně.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. 10. 2007, č. j. 10 Ca 285/2007 – 34, přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků.

Usnesením ze dne 25. 10. 2007, č. j. 10 Ca 285/2007 – 38, přiznal Městský soud v Praze žalobě odkladný účinek.

Přípisem ze dne 21. 7. 2008 žalobce předložil soudu lékařskou zprávu MUDr. J. L., praktického lékaře, se sídlem M. n. 1a, B., ze dne 17. 7. 2008, v níž se uvádí, že matka žalobce, paní prof. G. E., r. č. X, bytem J. 30a, B., státní příslušnost Gruzie, trpí závažnými zdravotními potížemi pohybovými a interními, má problémy s chůzí, prokázány těžké degenerativní změny páteře, potřebuje pomoc druhé osoby. Vzhledem k tomu, že je cizinka a v České republice je sama, je přítomnost syna nutná.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 1. 2010, č. j. 10 Ca 285/2007 – 56, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění konstatoval, že žalobní námitky jsou v zásadě totožné s těmi, jež byly uplatněny již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Vyložil, že § 66 zákona o pobytu cizinců upravuje možnost vydání povolení k trvalému pobytu bez splnění podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území, přičemž v kontextu celého ustanovení se musí jednat o případy, v nichž je třeba zajistit, aby zejména nedošlo k ohrožení pobytového statusu osob nezletilých nebo nezaopatřených ve vztahu k osobám blízkým (rodičům apod.), které již podmínky pro udělení povolení splňují. Dále je tato možnost vyhrazena humanitárním důvodům či pro pobyt v zájmu České republiky. Případy *jiných důvodů hodných zvláštního zřetele* ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je podle městského soudu třeba chápat tak, že půjde o další obdobné, ale pod ostatními písmeny neuvedené případy, u nichž jde o skutečně vážný důvod a takový cizinec by se ocitl v jiném pobytovém režimu než například jeho rodinný příslušník. Nebude se tedy jednat o „běžnou“ žádost o udělení povolení k trvalému pobytu, ale musí se jednat o případy skutečně vážné, kdy nelze pobytový režim dotyčného cizince řešit jinak.

Městský soud poukázal na lékařskou zprávu MUDr. J. L. ze dne 17. 7. 2008 a uvedl, že pokud žalobce takový důvod hodný zvláštního zřetele spatřoval v zajištění péče o svoji matku, pak ani z této lékařské zprávy neplyne závěr, že by takovou péči nebylo možno

zajistit i bez povolení k trvalému pobytu. V případě žalobce není žádný důvod, aby o matku nepečoval v jiném pobytovém režimu a aby si o povolení k trvalému pobytu zažádal po uplynutí odpovídající doby předchozího nepřetržitého pobytu. Důvodem hodným zvláštního zřetele podle městského soudu nebude bez dalšího situace, spočívající v zajištění osobní péče o osobu blízkou. Je na správním orgánu, aby vážnost důvodů vyhodnotil v každém jednotlivém případě, přičemž posuzovat je třeba zejména skutečnosti, které by mohly znamenat skutečný zásah a reálný dopad do života dotyčného cizince jako žadatele či do jeho osobních a rodinných poměrů. Taková situace však v projednávané věci nenastala, neboť zamítnutím žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu není žalobci jakkoliv bráněno v péči o matku, neboť o tuto může pečovat v jiném pobytovém režimu. Žalobce mimoto nedoložil, že by jeho matka byla odkázána výhradně na osobní péči a pomoc druhé osoby, neboť v uváděné lékařské zprávě není explicitně uvedeno, že se matka bez cizí pomoci (syna) neobejde a že její stav vyžaduje trvalou a celodenní péči a pomoc třetí osoby, na kterou je matka žalobce zcela odkázána. Naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele nelze dovodit ani z jiných dokladů založených ve správním spise. Závěrem městský soud konstatoval, že odůvodnění správního orgánu prvního stupně sice není zcela pregnantní, žalovaný se ovšem touto námitkou žalobce zabýval, přičemž se ztotožnil se závěrem správního orgánu prvního stupně a své napadené rozhodnutí řádně a srozumitelně odůvodnil.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností ze dne 5. 5. 2010, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Namítal tytéž skutečnosti, které namítal již v žalobě a zejména v doplnění žaloby ze dne 2. 10. 2007. Opakovaně poukázal na to, že správní orgán prvního stupně nevysvětlil, proč nelze potřebu starat se o vážně nemocnou matku, která nemá v Česku jiné příbuzné, považovat za důvod hodný zvláštního zřetele podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, když podle jeho přesvědčení tento důvod dikci zákona jednoznačně naplňuje. Zopakoval rovněž svoji argumentaci, týkající se výkladu § 66 odst. 1 písm. b) v kontextu celého § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a zdůraznil, že v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně absentuje jakékoliv odůvodnění a tento se nijak nevypořádal se skutečnostmi, které stěžovatel během řízení doložil. Uzavřel, že pokud městský soud pro uvedené námitky, uplatněné v rámci žalobních bodů, napadené rozhodnutí nezrušil, považuje stěžovatel jeho rozsudek za nezákonný.

Podáním ze dne 5. 5. 2010 žalobce s odkazem na ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. požádal o ustanovení zástupce a současně učinil prohlášení o osobních a majetkových poměrech a požádal o osvobození od soudních poplatků, přičemž uvedl, že nemá žádný hmotný ani nehmotný majetek, kromě nejnutnějších věcí osobní potřeby v České republice. V současné době nepracuje, protože pečuje o svoji matku se zdravotními těžkostmi.

Podáním ze dne 5. 5. 2010 stěžovatel navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. s odůvodněním, že v předchozím řízení u žalovaného a následně v soudním řízení před městským soudem byla porušena jeho práva.

Na základě výzvy Městského soudu v Praze k uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost usnesením ze dne 4. 6. 2010, č. j. 10 Ca 285/2007 – 65, stěžovatel podal návrh na osvobození od soudních poplatků ze dne 23. 6. 2010 a předložil soudu potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (formulář č. 060) ze dne 22. 6. 2010, v němž uvedl, že nemá povolení k zaměstnání, nemá majetek větší ceny, vyživovací povinnosti ani dluhy. Pečuje o nemocnou matku pokročilého věku (narozena X), která má na území České republiky povolen trvalý pobyt a žije ze sociálních dávek.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 19. 11. 2010 žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Odkázal na správní spis a uvedl, že s napadeným rozsudkem souhlasí a plně se ztotožňuje s jeho odůvodněním. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů podle jeho přesvědčení netrpí žádnými vadami a jejich odůvodnění jsou zcela dostačující a srozumitelná, zejména co do skutkového a právního závěru. Zdůraznil, že zamítnutím žádosti o povolení trvalého pobytu není stěžovateli nijak bráněno v péči o svou matku. V daném případě bylo rozhodováno toliko o jedné z forem pobytu, nikoliv o vyhoštění stěžovatele z území České republiky. V případě zájmu realizovat soukromý život v České republice se může stěžovatel pokusit využít standardních institutů, které za tímto účelem poskytuje zákon o pobytu cizinců.

Dne 17. 12. 2010 byla Městskému soudu předložena plná moc ze dne 13. 12. 2010, udělená stěžovatelem JUDr. Leoně Grumlíkové, advokátce, se sídlem Údolní 61, Brno.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 7. 1. 2011, č. j. 10 Ca 285/2007 – 94, přiznal stěžovateli osvobození od zaplacení soudního poplatku za podanou kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.* Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu*

řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

Nejvyšší správní soud především zvážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ze dne 5. 5. 2010. Dospěl k závěru, že o tomto návrhu není třeba rozhodovat, neboť při meritorním rozhodnutí o samotné kasační stížnosti je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, když přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může obecně přinést ochranu toliko v období do vydání rozhodnutí o věci samé.

Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že **kasační stížnost je důvodná**.

Ze správního spisu se podává, že žalobce, narozen 12. 3. 1981, pobýval na území České republiky opakovaně, poprvé od 1. do 5. 11. 2001, poté přicestoval dne 5. 4. 2003. Dne 23. 4. 2003 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, která byla rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 5. 2003, č. j. OAM-1784/VL-15-04-2003, zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), v tehdy účinném znění (dále jen „zákon o azylu"). Řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného bylo zastaveno usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 8. 2003, č. j. 32 Az 3/2003 – 13, z důvodu zpětvzetí žaloby. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 5 Azs 54/2003 - 44, který nabyl právní moci dne 30. 4. 2004. Následně žalobce dne 12. 6. 2004 z České republiky odjel a znovu přicestoval dne 11. 3. 2007. Jeho příjezdu předcházelo pozvání matky ze dne 7. 9. 2006, mimoto žalobce podal dne 7. 2. 2007 prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Tbilisi žádost o povolení k trvalému pobytu. Z úřední činnosti je zdejšímu soudu dále známo, že rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2008, č. j. OAM-1-832/VL-20-K04-2007, nebyla žalobci (v novém řízení) udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2009, č. j. 56 Az 71/2008 – 28. Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Azs 28/2009 – 60.

Ze správního spisu se dále podává, že dříve než žalobce přicestovala do České republiky jeho matka, paní G. E., a to dne 6. či 9. 3. 2001. Dne 12. 3. 2001 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, která byla rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 10. 2001, č. j. OAM-2162/VL-10-ZA04-2001, zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 1. 2. 2005, č. j. 55 Az 638/2003 – 77. Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2006, č. j. 4 Azs 172/2005 – 109, který nabyl právní moci dne 29. 5. 2006.

Mezitím matka žalobce požádala o povolení k trvalému pobytu, které jí bylo dne 23. 1. 2006 vydáno.

Ve spise je založena lékařská zpráva MUDr. J. L., praktického lékaře, se sídlem M. n. 1a, B., ze dne 17. 7. 2008, v níž se uvádí, že matka žalobce, paní prof. G. E., trpí závažnými zdravotními potížemi pohybovými a interními, má problémy s chůzí, prokázány těžké degenerativní změny páteře, potřebuje pomoc druhé osoby. Vzhledem k tomu, že je cizinka a v České republice je sama, je přítomnost syna nutná.

V žádosti o udělení trvalého pobytu ze dne 7. 2. 2007 žalobce mimo jiné uvedl, že jeho matka je aktivní členkou české společnosti, předsedkyní Česko-gruzínského společenství, organizuje česko-gruzínské večery, spolupodílí se na vydávání občasníku „Most“ a přípravě Letní filmové školy v Uherském Hradišti pro rok 2007 a je členkou hospodářské komory. Žalobce doložil kopií diplomu, že v letech 2001 až 2005 vystudoval v Gruzii obor filmové a televizní režie, a zdůraznil, že by byl pro Českou republiku přínosem, nikoliv přítěží. Na podporu svých tvrzení předložil správnímu orgánu prvního stupně doporučení Česko – gruzínského občanského sdružení MGEO, se sídlem Výstaviště 1, Brno, jakož i doporučení herce a dramaturga Ing. V. F. ze dne 13. 6. 2007, v němž se uvádí, že žalobce by mohl být platnou pomocí při přibližování gruzínské produkce našemu divákovi, například při festivalech kavkazského filmu, jaký byl v roce 2007 připravován v Uherském Hradišti. Přípisem ze dne 24. 8. 2007 matka žalobce prosila o kladné vyřízení žádosti syna o povolení k trvalému pobytu, a to z důvodu svého vysokého věku a nastupujících zdravotních problémů, když na světě už nemá nikoho jiného než jeho. Ve spise je založen též přípis paní J. D., starostky Městské části Brno – Nový Lískovec, doručený soudu dne 18. 11. 2009, v němž tato zdůrazňuje stále se zhoršující zdravotní stav matky stěžovatele, která již špatně chodí a potřebuje pomoc při zajišťování základních potřeb. Situace je pro matku žalobce mimořádně obtížná a psychicky velmi náročná, důsledky případného nuceného odjezdu žalobce z České republiky jsou jen těžko představitelné a bylo by třeba se obávat výrazného zhoršení jejího zdravotního stavu. Městská část je připravena pomoci žalobci i jeho matce se zajištěním odpovídajícího bydlení.

Podle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se *povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci*

a) který o vydání tohoto povolení žádá z humanitárních důvodů, zejména 1. je-li manželem azylanta a manželství vzniklo před vstupem azylanta na území, 2. je-li nezletilým dítětem azylanta nebo dítětem, které je závislé na péči azylanta, pokud nepožádá o udělení azylu, nebo 3. byl-li v minulosti státním občanem České republiky,

b) který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele,

c) na jeho žádost, pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky, nebo

d) který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců.

Stěžovatel především v průběhu řízení před správními orgány obou stupňů, jakož i v řízení před městským soudem opakovaně namítal, že správní orgány řádně neodůvodnily, z jakého důvodu nelze potřebu starat se o jeho vážně nemocnou matku,

která nemá v Česku jiné příbuzné, považovat za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, když podle přesvědčení stěžovatele případ péče o nemocnou matku, která trvale žije v Česku a nemá zde žádné další příbuzné, kteří by se o ni mohli starat, dikci zákona naplňuje. V rozhodnutí správních orgánů podle stěžovatele absentuje náležité vypořádání se skutečnostmi a důkazy, které v řízení předložil. Stěžovatel rovněž zdůraznil, že správní orgány vydaly zamítavé rozhodnutí, přestože nezpochybnily ani důvod, jenž jej vedl k podání žádosti, ani pravdivost či přesvědčivost kteréhokoliv ze stěžovatelem předložených dokumentů.

Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou. Dospěl přitom k závěru, že **správní orgány zcela nedostatečně odůvodnily svůj závěr, že stěžovatelem uváděné důvody nejsou tak závažného a ojedinělého charakteru, aby odůvodňovaly udělení povolení k pobytu podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.** Správní orgán prvního stupně se s uváděným důvodem pro vydání povolení k trvalému pobytu nijak konkrétně nevypořádal a toliko obecně konstatoval, že v případě aplikace § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí jít o zcela výjimečné okolnosti, na jejichž základě není třeba trvat na splnění podmínky 5-letého nepřetržitého pobytu na území, přičemž stěžovatelem uváděné důvody nebyly shledány jako tyto požadavky naplňující. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí formuloval rovněž toliko obecný závěr, že v případě stěžovatele není trvalý pobyt na území České republiky bez splnění obecných podmínek stanovených zákonem nezbytným předpokladem pro zajištění péče o jeho nemocnou matku a jím uváděné důvody nejsou tak závažného a ojedinělého charakteru, aby odůvodňovaly udělení povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že takto koncipovaná odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nedostála požadavkům ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, zejména co do povinnosti uvést důvody výroku rozhodnutí a úvahy, kterými se správní orgány řídily při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí, jakož i informace o tom, jak se správní orgány vypořádaly s návrhy a námitkami stěžovatele.

Správní orgány obou stupňů dále rezignovaly na svoji povinnost uloženou § 3 správního řádu, podle něhož *nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.* Správní orgány nedostatečně přezkoumaly opakovaná tvrzení stěžovatele v průběhu celého řízení, že se musí starat o svoji (v době podání žádosti stěžovatele o povolení k trvalému pobytu, tj. v první polovině roku 2007) 70-letou, vážně nemocnou matku, které bylo již dříve vydáno povolení k trvalému pobytu na území České republiky a která zde nemá žádné další příbuzné, kteří by se ni mohli postarat. Důsledně se nevypořádaly s otázkou, zda se jedná o natolik závažné důvody hodné zvláštního zřetele, které naplňují předpoklady aplikace § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Přitom se zejména měly zabývat tím, zda a nakolik jsou pravdivá stěžovatelova tvrzení o životní situaci jeho matky, zejména pak jejím zdravotním stavu, vycházeje z obsahu lékařské zprávy ze dne 22. 8. 2006, která byla správnímu orgánu prvního stupně stěžovatelem předložena současně se žádostí o povolení k trvalému pobytu. Tuto lékařskou zprávu správní orgány obou stupňů v odůvodnění svých rozhodnutí zcela pominuly a nezajistily si ani jakékoliv jiné lékařské zprávy či další podklady. V této souvislosti lze znovu poukázat na lékařskou zprávu MUDr. J. L., praktického lékaře, se

sídlem M. n. 1a, B., ze dne 17. 7. 2008, předloženou stěžovatelem pro účely řízení před soudem, v níž se uvádí, že matka žalobce trpí závažnými zdravotními potížemi pohybovými a interními, má problémy s chůzí, prokázány těžké degenerativní změny páteře a potřebuje pomoc druhé osoby.

V návaznosti na právě uvedené nezbývá než vytknout městskému soudu, že na tento zásadní nedostatek odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů odpovídajícím způsobem nezareagoval. Městský soud sice na lékařskou zprávu ze dne 17. 7. 2008 v odůvodnění napadeného rozsudku poukázal, učinil tak však toliko v kontextu svých úvah, že důvodem hodným zvláštního zřetele nebude bez dalšího situace, spočívající v zajištění osobní péče o osobu blízkou. Jakkoliv se jedná o úvahu v obecné rovině správnou, tato nic nemění na skutečnosti, že stěžovatelem uváděné důvody pro vydání povolení k trvalému pobytu nebyly učiněny předmětem odpovídajícího dokazování před správními orgány ani městským soudem. Ten k této otázce toliko konstatoval, že žalobce nedoložil, že by jeho matka byla odkázána výhradně na osobní péči a pomoc druhé osoby, neboť v předložené lékařské zprávě ze dne 17. 7. 2008 není explicitně uvedeno, že se matka bez cizí pomoci (syna) neobejde, a že tak její stav vyžaduje trvalou a celodenní péči a pomoc třetí osoby, na kterou je matka žalobce zcela odkázána. Naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele pak podle městského soudu nelze dovodit ani z jiných dokladů založených ve správním spise.

V této souvislosti městský soud vyložil, že při aplikaci § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců se v kontextu celého ustanovení musí jednat o případy, v nichž je třeba zajistit, aby zejména nedošlo k ohrožení pobytového statusu osob nezletilých nebo nezaopatřených ve vztahu k osobám blízkým (rodičům apod.), které již podmínky pro udělení povolení splňují. Podle městského soudu půjde o případy neuvedené pod ostatními písmeny citovaného ustanovení, u nichž jde o skutečně vážný důvod a dotčený cizinec by se ocitl v jiném pobytovém režimu než například jeho rodinný příslušník. Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že jakkoliv je městským soudem provedená interpretace v obecné rovině správná a trefná, městský soud rezignoval na důsledné posouzení, zda se v projednávané věci nejedná právě o takový případ, tedy zda zamítnutím žádosti stěžovatele o povolení k trvalému pobytu nedošlo k ohrožení pobytového statusu stěžovatele ve vztahu k jeho matce, která již povolením k trvalému pobytu na území České republiky disponuje. Přitom lze poukázat na skutečnost, že v potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 21. 9. 2007 stěžovatel uvedl, že žije s matkou ve společné domácnosti, přičemž matka pobírá státní sociální podporu, ze které stěžovateli podle svých možností přispívá na živobytí.

Nelze než konstatovat, že městský soud nedostál požadavkům rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikován pod č. 133/2004 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), v němž zdejší soud judikoval, že *nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.*

Poukázat lze též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikován pod č. 689/2005 Sb. NSS, podle něhož *není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, je nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.*

Mimo výše uvedené deficity je Nejvyšší správní soud názoru, že **správní orgány rezignovaly na posouzení naplnění případných dalších zákonných možností pro vydání povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců**, tedy bez splnění podmínky předchozího 5-letého nepřetržitého pobytu stěžovatele na území. Správní orgán prvního stupně sice ze stěžovatelovy nejasné formulace v tiskopise žádosti o povolení trvalého pobytu dovodil, že stěžovatel zřejmě mínil požádat o trvalý pobyt z důvodů hodných zvláštního zřetele, přesto je třeba konstatovat, že správní orgány měly zkoumat i ostatní v úvahu připadající důvody pro vydání povolení podle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Na místě bylo zejména zvážení aplikace § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, podle něhož *se povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců*, popřípadě písm. c) téhož ustanovení, podle něhož *se povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci na jeho žádost, pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky.* V této souvislosti je třeba poukázat zejména na skutečnost, že stěžovatel doložil, že v Gruzii vystudoval v letech 2001 až 2005 obor filmové a televizní režie, a v řízení zdůrazňoval, že by byl pro Českou republiku přínosem a nikoliv přítěží. K žádostí o povolení trvalého pobytu pak přiložil doporučení Česko – gruzínského občanského sdružení MGEO, jakož i doporučení herce a dramaturga Ing. V. F., podle jehož přesvědčení by stěžovatel mohl být platnou pomocí při přibližování gruzínské produkce našemu divákovi, například při festivalech kavkazského filmu v rámci Letní filmové školy v Uherském Hradišti.

Nad rámec potřebného odůvodnění, neboť stěžovatel tuto část odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně nenapadal, věnoval Nejvyšší správní soud pozornost argumentu žalovaného, že stěžovatel se může zdržovat na území na základě udělení jiných druhů povolení k pobytu v režimu zákona o pobytu cizinců. Městský soud k této otázce konstatoval, že v případě *jiných důvodů hodných zvláštního zřetele* ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců se nemůže jednat o běžné žádosti o udělení povolení k trvalému pobytu, ale musí se jednat o případy skutečně vážné, kdy nelze pobytový režim dotyčného cizince řešit jinak. Tak tomu však podle městského soudu v případě stěžovatele není, neboť péči o matku je možno zajistit i bez povolení k trvalému pobytu, přičemž v případě stěžovatele nic nebrání tomu, aby o matku pečoval v jiném pobytovém režimu a o povolení k trvalému pobytu si zažádal po uplynutí odpovídající doby předchozího nepřetržitého pobytu na území České republiky. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud žalovaný, jakož i městský soud opírají svá rozhodnutí o existenci alternativ

k vydání povolení k trvalému pobytu, které by stěžovateli zajistily možnost pečovat o svoji vážně nemocnou matku, pak měly tyto alternativy ve svých rozhodnutích konkretizovat a alespoň v obecné rovině se vypořádat s otázkou, zda u stěžovatele přichází v úvahu aplikace některého z alternativních pobytových režimů tak, aby měl stěžovatel reálnou šanci povolení k pobytu získat a zajistit tak péči o svoji vážně nemocnou matku. V této souvislosti lze zmínit, že ze spisové dokumentace vyplývá, že poté, co stěžovatel podal dne 7. 2. 2007 prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Tbilisi žádost o povolení k trvalému pobytu a následně dne 11. 3. 2007 přicestoval, pobýval v Česku na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území s platností do 26. 7. 2007. Ze spisu není zřejmé, zda bylo následně vydáno jakékoliv další rozhodnutí, upravující režim pobytu stěžovatele na území České republiky, popřípadě jeho povinnost vycestovat.

Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze, rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, jakož i veškeré spisové dokumentace k závěru, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Nejvyšší správní soud současně konstatoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku Městského soudu v Praze, spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Byly proto naplněny stěžovatelem tvrzené důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.* Na městském soudě nyní především bude, aby zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a současně aby ve smyslu § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které napadenému rozhodnutí předcházelo, uložil správnímu orgánu prvního stupně doplnit dokazování výše naznačeným způsobem a poté vydat nové rozhodnutí.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne v souladu s § 110 odst. 2 s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová

předsedkyně senátu